

AEGVIIDU KOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

Aegviidu 2023

SISUKORD

SISUKORD.....	2
Lasteaia ajalugu ja eripära	3
Lasteaia väärtused	4
Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	5
Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted	6
Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted.....	7
Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted, dokumenteerimine, meetodid ning vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks....	8
Lapsevanematega koostöö põhimõtted ja korraldus	9
Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	11
1,5-7 aastaste laste arengu eeldatavad tulemused.....	12
1,5-2 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel.....	12
2-3 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel.....	16
3-4 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel.....	21
4-5 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel.....	25
5-6 aastaste laste arengu jälgimise tabel.....	29
6-7 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel.....	34
Digi- ja meediapädevuse valdkond	41
Kunst, muusika, liikumine ja meediakasvatus	47
Meediamängud.....	48
3-7 aastaste laste sotsiaalse arengu jälgimise tabel	49
Aegviidu Kooli Lasteaia õppekava valmimisel tugineti:	54

Lasteaia ajalugu ja eripära

Aegviidu Lasteaed on asutatud 1957. aastal. Septembris 1996.a. valmis uus lasteaia maja. Alates 01.juunist 2020.a. kannab lasteaed nime Aegviidu Kooli Lasteaed. Kõik kolm rühma said samal aastal nimedeks Mummud (1,5-3.a. lapsed), Sumistajad (3-7.a. lapsed) ja Mesilased (3-7.a. lapsed). Meie lasteaed on avatud tööpäeviti 07.00 - 19.00, söimerühm on avatud kuni kella 18.00.

Aegviidu Kooli Lasteaia eripärana nähakse kaunist looduskeskkonda, optimaalse suurusega töö- ja õpikeskkonda (mitte liialt suure laste arvuga rühmad), väikest, kokkuhoidvat ja sõbralikku meeskonda ning kogukonda, tervislikku toitumist, aga ka head omavahelist koostööd ning valmidust muutusteks ja laste kaasamist igapäevategevustesse.

Lasteaiapererele on oluline väärtuskasvatus ja lähtumine väljakujunenud ühistest **põhiväärtustest**: hoolivus, koostöö, areng ja tervis.

Keskkonnahariduse võimaldamise raames on mitmeid aastaid läbi viidud loodusprojekte rühmades, toimub sisutihe koostöö Aegviidu kogukonnaga, Aegviidu Kooli, raamatukoguga, rahvamajaga, RMK Aegviidu Looduskeskusega, Kõrvemaa Matka- ja Suusakeskusega ning mitmete looduse asjatundjatega. Korraldame matku, näituseid ja teemapäevi.

Meie lasteaed on saanud „Hea lasteaia teerajaja“ tiitli 2020. aastal ja liitunud „Kiusamisest vabaks!“, Taimse Teisipäeva ja Tervist Edendavate Lasteaedade programmidega.

Meie tegemisi saab jälgida Facebookis (Aegviidu Kool) ja ELIIS keskkonnas.

Aegviidu Kooli Lasteaia **missioon** on koostöös peredega toetada laste mitmekülgset arengut ja tervislikke eluviise hoolivas, turvalises ja innovaatilises õppe- ja kasvukeskkonnas.

Visioon: Aegviidu Kooli Lasteaia mitmekülgsest keskkonnast sirgub kohanemisvõimeline, teistega arvestav, oma elukeskkonnast hooliv, avatud meelega, uudishimulik ja endasse uskuv laps.

Lasteaia väärtused

KOOSTÖÖ- koostöö saab olla võimalik ja parim, kui teist osapoolt kuulatakse, teda austatakse, ollakse aus ja avatud. Kõik teevad kõigiga koos tööd kui eelarvamused jäetakse kõrvale. Koostöö on kompromisside tegemine, kokkulepped, arutelud, läbirääkimised. Koostöö on meeskonnatöö kõige laiemas tähenduses. Ilma selleta pole mõtet ühtki eesmärki püstitadagi. Koostöö on organisatsiooni põhialus. Lapsevanemad ja kogukond on tähtsal kohal. Hea pingevaba õhkkond soodustab koostööd.

HOOLIVUS- hooliv suhtumine kõikidesse ja kõigesse. Sõbralik, usalduslik, abivalmis, salliv ja lahke inimene hoolib iseendast ja teda ümbritsevast keskkonnast. Keskkond = vaimne ja füüsiline. Hoolivus tähendab märkamist, tunnustamist, kiitust. Märkame nii halba kui head. Märkamine + sekkumine/ütlemine.

ARENG- areng on oluline nii iseenda kui teiste õpetamise seisukohast. Loov lähenemine, lapsekeskne mõtteviis, üksteise ja laste mõistmine ja vastutuse võtmine aitavad kaasa enese ja lasteaia arengule. Kui lasteaias töötavad motiveeritud ja arengule suunatud inimesed, areneb ka organisatsioon tervikuna. Areng on õppimine ja elukestev õpe. Oluline on, et toimub pidev areng.

TERVIS- tervis, nii vaimne kui füüsiline, on kõige alus. Positiivne suhtumine nii endasse, kui meid ümbritsevasse keskkonda, koos teiste inimeste ja loodusega, aitavad hoida meid tervetena. Tervis on tervislik toitumine, isiklik hügieen, aktiivne eluviis, hea uni ja positiivne õhkkond. Keskkonna hoidmine ja sellest hoolimine tagab parema tervise.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuste peaeesmärgiks on toetada laste enesekohaste ja sotsiaalsete oskuste väljakujunemist arvestades lapse individuaalsust ja arengupotentsiaali.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevusi seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi erinevate aktiivõppemeetodite, avastus- õues- ja projektõppe ning Hea Alguse metoodika.

Eesmärgid:

1. Mitmekülgse ja innovaatilise õpi- ja kasvukeskkonna loomise toel lastele parimate tingimuste võimaldamine lõimitud mänguliste õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimiseks nii toas kui õues.
2. Süvendatud loodus- ja õuesõppe läbiviimine eheda loodusläheduse kogemuse saamiseks ja keskkonnahoiu suuremaks väärtustamiseks.
3. Väärtuskasvatusega tegelemine ja väärtuskümbluse viljelemine läbi isikliku eeskuju laste terve mina-pildi kujundamiseks.
4. Turvalise füüsilise ja vaimse töö-, õpi- ja kasvukeskkonna loomine.
5. Oma lähedaste inimeste, kodukoha ja lähiümbruse väärtustamine ja hoidmine.
6. Eesti keele ja kultuuri hoidmine ja väärtustamine ning teiste kultuuride austamine.
7. Lapsevanemate ja kohaliku kogukonna kaasamine lastele toimiva ning turvalise õpi- ja kasvukeskkonna.
8. Koos loodud kokkulepetest ja lasteaia kodukorrast kinnipidamine.
9. Austava, usaldusliku ja koostöise lasteaiakultuuri loomine koostöös perede, lasteaia töötajate ja lastega.
10. Laste eripärade ja -vajadustega arvestamine kaasates spetsialistide tuge.

11. Kaasaegsete digilahenduste rakendamine õppe- ja kasvatustegevustes, et pakkuda huvitavaid, vaheldusrikkaid ning innovaatilisi lähenemisi teadmiste ja oskuste omandamisel.
12. Inimeste isikliku arengu väärtustamine läbi pideva enesetäiendamise, et tuua ja luua parimad töö- ning õppe- ja kasvutingimused.
13. Sõprussuhete loomine ja hoidmine teiste lasteaedadega silmaringi laiendamiseks ja uute mõtete saamiseks.
14. Mitmekülgse ja laste arengut toetava huvihariduse võimaldamine lasteaia ruumides.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted

Õppetegevuste läbiviimisel lähtutakse laste vajadustest ning eripäradest.

Lasteaias rakendatakse kõikides rühmades projektõppe metoodikat, mis võimaldab:

1. toetada lapsest lähtuva kasvatuse põhimõtteid
2. arvestada laste individuaalsusega
3. toetada loomingulisust
4. koostööoskuste arendamist
5. erinevate õpi- ning sotsiaalsete oskuste arendamist
6. tegutseda iseseisvalt, võtta vastutust
7. kogeda eduelamusi
8. kinnistada paremini uusi teadmisi
9. lõimida kõiki õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade sisu ja tegevusi
10. toetada õppekava läbimist

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted

Lasteaia õpi- ja kasvukeskkond on kujundatud parimal võimalikul moel, et toetada laste igakülgset arengut, iseseisvust, loovust, avastamis- ja õpirõõmu.

1. Rühmaruumide mänguruumid on jaotatud tegevuskeskusteks, osad neist on püsivad (kodu, auto- ja ehitusnurk, raamatunurk jne), teised keskused luuakse vastavalt rühmade projektide teemadele lühemaks perioodiks. Paindlik lähenemine võimaldab lastel osa saada väga erinevatest tegevustest ja mängudest.
2. Rühmades ja saalis on võimalik õppe- ja kasvatustöö läbiviimiseks ja rikastamiseks kasutada arvutit, kõlareid, tahvelarvuteid, robootikavahendeid, projektorit jpm. See toetab kogemuste saamist ja jagamist, tegutsemist koos ja eraldi.
3. Loovustoas saab läbi viia kokandustegevusi, loovteraapiat (viltimist, voolimist, joonistamist, maalimist, keraamikat jne). Laste loovus areneb mitmekülgselt.
4. Saalis ja õuealal on võimalik kasutada erinevaid liikumistegevusi soodustavaid vahendeid. See arendab laste liikumisharjumusi.
5. Igapäevast pedagoogilist tegevust toetavad Aegviidu Kooli Lasteaias lapsekeskselt kujundatud ja erinevate arendavate vahenditega komplekteeritud õueala. Lasteaia mänguväljak on kaasaegne, eakohane ja turvaline. Õuealal on liivakastid, mänguväljakud sportimiseks ja loovmängudeks ning õuemaja. Kõigil kolmel rühmal on oma mudaköögid ja piknikulauad. Olemas on ka taimede istutuskastid maaläheduse viljelemiseks.
6. Lasteaias loodud keskkond toetab lastes tervislike eluviiside kujunemist.
7. Lasteaias on loodud sõbralik, toetav, usaldav ja koostöine vaimne keskkond.

Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted, dokumenteerimine, meetodid ning vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks

Lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted ning dokumenteerimine

Laste arengut jälgitakse, kaardistatakse ning analüüsitakse igapäevaselt ning märkmeid tehakse e-keskkonnas ELIIS. Laste arenguveestluste eel viiakse läbi tegevused ja mängud ning täidetakse arengukaardid vastavalt autorite Jana Rebane, Kristi Kirbits ja Reet Varik poolt välja töötatud raamatule "Arengu jälgimise mäng", mis on kättesaadav kõikides rühmades. Laste arengu jälgimine ja arengukirjelduse koostamine toimub arengutabeli ja seda toetava arengumängu alusel.

Kooliminevate laste vanematel on võimalik osaleda arenguveestlustel 2 korda aastas (sügisel ja kevadel). Nooremate laste lapsevanematega viiakse arenguveestlust läbi 1 kord aastas (kevadel). Arenguveestlused on alati dokumenteeritud, nii õpetajate kui lapsevanemate poolt täidetakse ühiselt ja allkirjastatakse arenguveestluse kokkuvõtte leht.

Kooliminevate laste kohta väljastatakse koolivalmiduskaardid kevadel.

Lapse arengu hindamise, jälgimise ja analüüsimise meetodid:

1. Laste vaatlemine igapäeva toimingutes, vabamängudes ning õpetajate poolt suunatud tegevustes.
2. Arengu hindamisel lapse individuaalsusest lähtumine.
3. Lapsest tervikpildi loomine kasutades arengu jälgimise tabelit, mis hõlmab eri arenguvaldkondi (üld - ja sotsiaalsed oskused, füüsiline, sotsiaalne, vaimne ja kõne areng, mõtlemise, mälu ja mootorika areng).
4. Arengu jälgimise tabeli täitmine õpetajate poolt arenguveestluste eel kas sügisel või kevadel.

5. Lapsevanematele tagasiside andmine läbi igapäevase suhtluse lapse päevast nii suusõnaliselt kui ka ELIIS- i keskkonna kaudu.
6. Kogu õppeaasta jooksul lapsevanemate nõustamine õpetajate poolt laste õpetamise ja kasvatamise teemadel ning vajadusel selleks eraldi nõustamisaja kokku leppimine.
7. Vajadusel tugispetsialistide kaasamine ja ümarlaudade korraldamine erialaspetsialistidega lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks.

Lapsevanematega koostöö põhimõtted ja korraldus

Lasteaed toetab koostöös lapsevanematega laste õppimist, arengut, kasvamist ja kasvatust.

Õppeaasta algab **1.septembril** ning lõpeb **31. augustil**. Aktiivne õppetöö toimub Aegviidu Kooli Lasteaias **15. septembrist 15. maini**.

Eduka koostöö aluseks on oluline lasteaia kodukorrast kinnipidamine ning pidev infovahetus.

Õpetajad arutavad koos lapsevanematega läbi lasteaia ja rühma õppe- ja kasvatustöö eesmärgid ning põhimõtted.

Lapsevanematega suhtlemisel on meile esmatähtsad usaldus, ausus ja avatus. Suhtlemine, lugupidamine, lapse huvide ja erinevustega arvestamine paneb aluse headele suhetele.

Lapsevanematel on õigus olla kindel, et igasugune isiklik info, mida nad on avaldanud kas suuliselt või kirjalikult, on konfidentsiaalne.

Lapsevanemate ootuste ja rahulolu väljaselgitamine toimub lapse arenguvestluste ja rahuloluküsitluste kaudu. Lapsevanematele suunatud küsitlustest saadud tagasiside abil parendame lasteaia tegevust.

Lasteaiaõpetajate koostöö lapsevanematega:

1. kaasata lapsevanemaid laste igakülgse arengu toetamiseks;
2. olla töö ajal lapsevanemale kättesaadav;
3. jagada lapsevanematele oma erialaseid teadmisi ja oskusi;
4. arvestada lapsevanema info ja ettepanekutega lapse huvides;
5. edastada infot lapse käitumise, vaimse ja füüsilise arengu ja tervise kohta;
6. teha lapsevanematele ettepanekuid ühisteks ettevõtmisteks;
7. tutvustada rühma koosolekul õppeaasta tegevusplaane, rühma traditsioone, rühmas kehtivaid kokkuleppeid ja õppe- ja kasvatustöö põhimõtteid.

Info vahetamise võimalused lapsevanematega:

1. lahtiste uste päevad, lastevanemate koosolekud, rühmakoosolekud;
2. vestlus lapse lasteaeda toomisel ja koju viimisel lapsevanema ja rühma töötaja vahel;
3. infostendid, kus on päevakava, menüü, teated, kuulutused jms;
4. lasteaia koduleht: www.aegviidulasteaed.ee;
5. lasteaia Facebooki koduleht: Aegviidu Kooli Lasteaed;
6. e-lasteaia keskkond eliis.eu;
7. telefonivestlused;
8. vestlused lapsevanematega eraldi kokku lepitud aegadel lapsevanema nõustamine õppe- ja kasvatusküsimustes ja/või ümarlaua kokku kutsumine ning vajadusel suunamine erialaspetsialistide poole.

Lapsevanemate kaasamise võimalused:

1. ühisüritused: perepäev, heategevuslikud laadad, näitused jne;
2. sündmuste ettevalmistusprotsess (heategevusüritused, näitused, talgud jne);
3. lastevanemate ja hoolekogu koosolekud;
4. vestlusringid;
5. lapsevanemate osalemine rühmatöös;
6. lapsevanemate osalemine õppekäikudel;
7. lapsevanemate kaasabil organiseeritud õppetegevus (lapsevanem tutvustab oma elukutset kas lasteaias või oma töökohas);
8. lapsevanemate poolne abi ja toetus lasteaiale (kasvukeskkonna parendamine ideede, vahendite jms toel).

Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Lasteaia õppekava uuendatakse vastavalt vajadusele järgmistel alustel:

1. muudatused lasteaia tööd reguleerivas seadusandluses
2. välis- ja/või sisehindamise tulemused
3. pedagoogilise nõukogu ja/või hoolekogu otsused

Õppekava muudatused kinnitab käskkirjaga lasteaia direktor.

1,5-7 aastaste laste arengu eeldatavad tulemused

Järgnevate tabelite ja kirjelduste abil on välja toodud 1,5-7-aastaste laste arengu eeldatavad tulemused

1,5-2 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Teab oma eesnime, reageerib oma nimele		
Tunneb huvi mänguliste tegevuste vastu		
Tegutseb lühiajaliselt ilma täiskasvanu osaluseta		
Saab aru lihtsatest korraldustest ja täidab neid		
Mõistab selgelt väljendatud keeldu		
Huvitub lihtsamatest planeeritud ja ettenäidatud tegevustest		
Harjutab ise söömist lusika ja kahvliga, oskab juua tassist		
Avab ja sulgeb veekraani. Peseb ja kuivatab käsi ja nägu täiskasvanu abiga		

Tunneb huvi riietumise vastu, proovides riideid selga panna ja ära võtta		
Leiab oma kapi, voodi ja istekoha lauas		
Tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti		
Kasutab suhtlemisel mitteverbaalseid vahendeid (osutamine) koos üksikute sõnadega		
Tunneb rõõmu paberile kritseldamisest		
Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi		
Täiskasvanu abiga kortsutab ja rebib paberist tükke		
Tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest		
Liigub õpetaja juhendamisel ohutult		

+ oskus on omandatud   - oskus ei ole omandatud   v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-2 aastane laps:

Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.

Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuuldud muusikale kehapillil (plaksutab, patsutab rütmi kaasa).

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-2 aastane laps:

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule.

Sooritab juhendaja abil lihtsat liikumist muusika saatel.

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-2 aastane laps:

Tunneb rõõmu aktiivsest kehalisest tegevusest.

Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.

Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge.

Ronib ja roomab üle ja läbi väikeste takistuste.

Säilitab kõndides ja joostes sihi.

Hüpitab palli käes, jälgib selle liikumist.

Veeretab palli.

Matkib juhendaja liigutusi ja liikumist.

2-3 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Teab oma eesnime, reageerib oma nimele		
Vastab küsimusele, kas ta on poiss või tüdruk		
Tunneb huvi mänguliste tegevuste vastu		
Tegutseb lühiajaliselt ilma täiskasvanu osaluseta		
Suhtleb nii laste kui ka täiskasvanuga		
Saab aru lihtsatest korraldustest ja täidab neid		
Mõistab selgelt väljendatud keeldu		
Järgib lihtsamaid reegleid		
Huvitub lihtsamatest planeeritud ja ettenäidatud tegevustest		
Harjutab ise söömist lusika ja kahvliga, oskab juua tassist		

Avab ja sulgeb veekraani. Peseb ja kuivatab käsi ja nägu täiskasvanu abiga		
Tunneb huvi riietumise vastu, proovides riideid selga panna ja ära võtta		
Leiab oma kapi, voodi ja istekoha lauas		
Käib tualetis koos täiskasvanu abiga		
Näitab ja nimetab erinevaid kehaosasid		
Suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega, kasutab suhtlemisel mitteverbaalseid vahendeid (osutamine)		
Loeb peast või kordab järele 1-2 realist luuletust		
Vastab täiskasvanu küsimustele <i>mis? kes kus? mida teeb?</i> ühe- või kahesõnaliste lausetega		
Vaatab pildiraamatut. Osutab raamatus pildile ja nimetab pildil oleva eseme, kujutise		
Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest		
Nimetab põhivärve: kollane, punane, roheline ja sinine		
Vaatleb pilte, vastab küsimustele ja nimetab esemete erinevusi		
Asetab esemeid sisse, välja, peale		
Osaleb meelsasti kunstitegevustes		
Veeretab, mudib, tükeldab ja venitab voolimismassi, teeb sõrme või pulgaga voolimismassi jäljendeid		
Harjutab õiget pliiatsihoidu		

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule		
Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast		
Oskab liikuda otse edasi ja tagurpidi- selg ees		
Sooritab ettenäitamisel ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3 aastane laps:

Kuulab ja jälgib õpetaja laulu.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast.

Mängib õpetaja ettenäitamisel kaasa kuulnud muusikale kehapillil (plaksutab, patsutab rütmi kaasa).

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3 aastane laps:

Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika järgi.

Sooritab õpetaja juhendamisel liigutusi muusika järgi erinevas tempos.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt laulu tekstile (nt paigal- tammumine, keerutamine üksikult, lehvitamine, käte peitmine selja taha, viibutamine sõrmega, kükitamine).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 2-3 aastane laps:

Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste takistuste. Sooritab põhiliikumisi.

Säilitab konides ja joostes sihi.

Hüpitab käes palli ning jälgib selle suunda.

Mängib koos juhendaja ning kaaslastega kõnni- ja jooksumänge, matkiva sisuga 1-2 reegluga kõnni- ja jooksumänge ning iseseisvalt aktiivse liikumisega mängu.

Sooritab ettenäitamise ja juhendamise järgi asendeid ja liikumisi, võimlemis harjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega.

Jookseb veereva vahendi (palli, rõnga) järel. Teeb harjutusi ettenäitamise ja juhendamise järgi ühtses tempos õpetaja ning kaaslastega ja painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi.

Istub kelgul ja hoiab tasakaalu mäest laskudes. Veab tühja kelku ja sõidab kelguga iseseisvalt nõlvakust alla (võimaluste korral).

Mängib vabamängus iseseisvalt.

Matkab õpetajaga või vanematega looduses. Teeb kaasa kuni 500 m pikkuse rännaku ja püsib kolonnis.

3-4 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Leiab õpetaja häälitud sõna järgi pildil oleva eseme.		
Tunneb ja nimetab kõiki põhivärve, lisaks rohelist.		
Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures.		
Teab mõisteid suurem/väiksem/keskmine.		
Võrdleb kahte eset suuruse (suurem/väiksem), pikkuse (pikem/lühem), laiuse (laiem/kitsam) järgi.		
Loendab viie piires ja tunneb arvude rida viieni.		
Oskab rühmitada esemeid värvi/suuruse/pikkuse järgi.		
Teab mõisteid üks/palju (kiired).		
Eristab ning nimetab päeva ja ööd.		
Jutustab pildi järgi, oma kogemuse põhjal.		

Hääldab õigesti enamikku häälikuid.		
-------------------------------------	--	--

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

Huvitub laululistest tegevustest, püüab õpetajaga kaasa laulda (lauldes kaasa nt üksikuid silpe, sõnu, laululõike).

Osaleb laulude esitamises (plaksutab või laulab kaasa).

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt muusika iseloomule.

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule, arvestades pulssi ja meetrumit (nt kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega).

Liigub ringis üksi, paaris. Kasutab lihtsaid tantsuelemente.

Reageerib emotsionaalselt vastavalt muusika iseloomule (nt plaksutab, kõigub kehaga vm).

Mängib muusikat kuulates, liikudes ja lauldes kaasa pulssi või rütmi kehapillil, kõlapulkadel, randmekuljustel, väikesel trummil ja marakal.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

Sooritab imiteerivaid liigutusi muusika järgi. Plaksutab ja liigub vastavalt rütmile.

Sooritab koos õpetajaga lihtsaid liikumisi vastavalt muusika iseloomule.

Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika iseloomule.

Liigub ringis üksi, paaris ja kasutab lihtsaid tantsuelemente.

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4 aastane laps:

Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes.

Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi.

Mängib 2–4 reeglise liikumismänge.

Pingutab end rühmategevustes ühise eesmärgi nimel.

Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni.

Hoiab oma kohta erinevates rühmitustes: kolonnis, ringis, viirus.

Algatab iseseisvalt mängu.

Tegutseb iseseisvalt lasteaia õuealal.

4-5 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Tunneb ära ja ütleb õpetaja häälitud sõna.		
Oskab nimetada sõna esimest häälikut.		
Oskab häälida 2-4 häälikulist sõna.		
Oskab nimetada erinevusi pildil.		
Teab mõisteid kõrge/madal, oskab võrrelda.		
Saab aru mõistetest laiem/kitsam (õpetaja abiga).		
Tunneb ja nimetab põhivärve ja värvitoone.		
Leiab pildilt ringi/ruudu/kolmnurga.		
Oskab järjestada suuruse järgi.		
Teab mõisteid suurem/väiksem/keskmine.		
Teab mõisteid esimene/viimane/keskmine.		

Loendab kuue piires ja tunneb arvude rida.		
Teab mõistet koduloom ja oskab neid nimetada.		
Teab mõistet metsloom ja oskab neid nimetada.		
Oskab nimetada ööpäeva osi (hommik, lõuna, õhtu ja öö) õiges järjekorras.		
Oskab moodustada hulki.		
Oskab võrrelda esemete hulki ning otsustab, mida on rohkem/vähem.		
Oskab leida hulka mittekuuluvat eseme.		
Teab mõisteid pikem/lühem, oskab võrrelda.		
Teab mõisteid ees/taga.		
Teab mõisteid üleval/all.		
Tunneb pildil oleva eseme ära kirjelduse järgi.		
Oskab pildi järgi lauseid moodustada.		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Laulab rühmaga samas tempos.

Laulab peast lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule.

Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu.

Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetõste kõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis).

Osaleb laulumängudes.

Kuulab laulu ja muusikapala.

Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega.

Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule.

Mängib rütmipille (nt kõla karp, trummi, kuljuseid, pandeirat) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks.

Eristab kuulates neid tämbri järgi.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Jäljendab liikumisega erinevaid rütme.

Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele iseseivalt ja vabalt.

Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt põlvetõste kõnd ja -jooks, liikumine hanereas ja ringis).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes.

Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi.

Teeb harjutusi väikevahenditega.

Mängib kollektiivseid võistlusmänge.

Osaleb jõukohastes teatevõistlustes.

Tunnustab nii enda kui ka vastasmeeskonna edu.

Teeb vahenditega harjutusi eakohaselt tehniliselt õigesti.

Valitseb oma liigutusi koordineerimise ja tasakaalu nõudvaid harjutusi tehes.

Veab üksi, kahekesi, kolmekesi kelgul kaaslast. (Olenevalt võimalustest).
Kelgutab mäest alla, täites eriülesandeid (nt haarab esemeid).

Sooritab rännakuid ja orienteerub koos õpetajaga.

5-6 aastaste laste arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Oskab nimetada sõnade <i>esimest/viimast häälikut</i> .		
Laps oskab nimetada <i>häälikute arvu</i> sõnas.		
Laps oskab öelda oma aadressi.		
Näitab ja nimetab <i>ruutu</i> .		
Näitab ja nimetab <i>kolmnurka</i> .		
Näitab ja nimetab <i>ristkülikut</i> .		
Näitab ja nimetab <i>ringi</i> .		
Oskab nimetada <i>erinevusi</i> pildil.		
Tunneb ja nimetab kõiki <i>värve ja värvitoone</i> .		
Teab mõisteid <i>kõrge/madal</i> .		
Teab mõisteid <i>laiem/kitsam</i> .		

Teab mõisteid <i>esimene/viimane/keskmine</i> .		
Oskab <i>järjestada</i> suuruse järgi.		
Teab mõisteid <i>suurem/väiksem/ keskmine</i> .		
Oskab leida <i>paarilise suuruse</i> järgi.		
Oskab leida <i>paarilise värvi</i> järgi.		
Oskab järjestada suuruse järgi.		
Teab mõistet <i>koduloom</i> ja oskab neid nimetada.		
Teab mõistet <i>metsloom</i> ja oskab neid nimetada.		
Oskab nimetada <i>nelja aasta</i> ega ja teab nende järjekorda ning iseloomulikke tunnuseid.		
Oskab nimetada erinevaid ööpäeva osi (<i>hommik, lõuna, õhtu, öö</i>), nende järjekorda.		
Oskab nimetada <i>nädalapäevi</i> ja teab nende järjekorda.		
Oskab <i>loendada 12ni</i> .		
Oskab <i>moodustada hulki</i> .		
Eristab <i>paremat ja vasakut</i> poolt.		
Teab mõisteid <i>rohkem/vähem/ühepalju</i> .		
Teab mõisteid <i>pikem-lühem</i> .		
Teab mõisteid <i>ees/taga</i> .		
Tunneb pildilt ära kirjeldatava eseme.		

Oskab kirjeldada pildil olevat eset.		
Oskab loendada ja leida arvule vastava numbri.		
Oskab jutustada pildi järgi.		
Hoiab pliatsit õigesti.		
Oskab kirjutada oma nime.		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Laulab väljahingamisel loomuliku häälega.

Esitab laule rühmaga samas tempos.

Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule.

Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal arvestades pulssi ja meetrumit.

Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.

Kuulab laulu ja muusikapala huviga.

Väljendab kuulatud muusikas tajutud meeleolusid erinevate muusikaliste tegevuste (liikumise, laulmise, pillimängu) kaudu.

Mängib ja tunneb kuulates tämbri järgi ära õpitud rütmipille.

Mängib rütmisaateid lasteriimidele ja -lauludele.

Ansambli mängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos.

Mängib tamburiini, kõlatoru, võrutrummi ja kastanjette.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5 aastane laps:

Kohandab oma liigutusi ette antud rütmiga.

Kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides.

Esitab õpetaja seatud tantse, kasutades õpitud tantsuelemente.

Muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register), arvestades pulssi ja meetrumit (nt liigub hanereas ja ringis nii üksi kui ka paaris).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6 aastane laps:

Käsitseb väikevahendeid aktiivses tegevuses.

Käsitseb mängu- ja spordi vahendeid loovmängudes.

Valitseb harjutusi tehes oma liigutusi ja kehahoidu.

Säilitab dünaamilistes harjutustes tasakaalu.

Suudab sõita tõukerattaga ja kahe rattalise rattaga.

6-7 aastaste laste eeldatavad üldoskused ja arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	+/-/v	märkused, kommentaarid
Teab oma sünnikuud ja -päeva.		
Teab nädalapäevade nimetusi ja õiget järjestust.		
Määrab hääliku asukoha (alguses, lõpus ja keskel).		
Häälib õigesti 1-2 silbilisi sõnu, ütleb häälikute arvu sõnas.		
Teab mõisteid <i>kõrge/madal</i> .		
Teab mõisteid <i>laiem/kitsam</i> .		
Nimetab kõiki värve ja värvitoone.		
Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest ringi.		
Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest kolmnurka.		
Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest ruutu.		

Eristab ja nimetab tasapinnalistest kujunditest ristkülikut.		
Oskab nimetada ruudu ja ristküliku erinevusi.		
Oskab öelda oma aadressi.		
Järjestab esemeid suurustunnuse järgi.		
Võrdleb ja kasutab mõisteid <i>suurem/väiksem/keskmine</i> .		
Määrab asukoha enda/asjade suhtes - esimene/viimane/keskmine/eelviimane.		
Teab mõistet <i>koduloom</i> ja oskab neid nimetada.		
Teab mõistet <i>metsloom</i> ja oskab neid nimetada.		
Teab numbrimärke 1-12.		
Oskab liita ja lahutada ning tunneb ja kasutab vastavaid sümboleid (+, -, =).		
Oskab nimetada nelja aastaega ning neile iseloomulikke tunnuseid.		
Oskab nimetada ööpäeva osi (hommik, lõuna, õhtu, öö) ja teab nende järjestust.		
Teab täis ja pooltundi.		
Moodustab hulki ning teab, mitme võrra on üks hulk suurem/väiksem ning oskab hulki võrdsustada.		
Eristab vasakut ja paremat poolt.		
Võrdluses vaadeldava esemega nimetab, kumb on pikem/lühem.		
Teab mõisteid ja leiab vaadeldavast objektis <i>ees/taga</i> paikneva eseme.		

Oskab lugeda kokku sõna ja leiab vastava pildi.		
Oskab kirjeldada pildil olevat kujutist.		
Hoiab pliiatsit õigesti.		
Oskab jutustada pildi järgi.		
Oskab kirjutada oma ees- ja perekonnanime.		

+ oskus on omandatud - oskus ei ole omandatud v oskus on omandatud osaliselt või oskab seda õpetaja abiga

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

Laulab ilmekalt, lähtudes laulu ja teksti karakterist.

Laulab peast õpitud rahva- ja lastelaule ning esitab neid rühmas.

Liigub ja tantsib sünkroonis teistega, kasutades nt hüpiksammu ja eesgaloppi.

Kõnnib, jookseb ja reageerib muusika tempo muutustele rütmiliselt täpselt (nt muudab liikumissuunda muusika dünaamika ja tempo järgi).

Tunneb ära lihtsamaid žanre (marss, laul, tants).

Väljendab loovalt muusika kuulamisesest saadud elamusi.

Mängib rütmi- ja meloodiapillidel (nt puuagoogo, taldrik, guiro, triangel, kõlaplaadid) lihtsamaid ostinato kaasmänge (lühikest korduvat rütmi, viisi- või meloodialõiku).

Mängib pilliansamblis.

TANTSUTEGEVUSTES

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega.

Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.

Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele.

Väljendab liikumise kaudu emotsioone.

Kasutab liikudes loovalt vahendeid.

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7 aastane laps:

Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised.

Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu.

Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.

Võistleb kombineeritud teate võistlustes.

Mängib sportlike elementidega mängu.

Organiseerib ise liikumismänge.

Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.

Valdkond MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps.

Laulab ilmekalt voolava ja pehme häälega eakohaseid rahva- ja lastelaule.

Esitab neid laule nii rühmas kui ka üksi.

Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu, toetudes õpitud muusikalistele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika, register, muusika meeleolu), nt kasutab külj- ja eesgaloppi ning hüpaksammu.

Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.

Kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara.
Näitab tegevustes üles loomingulist initsiatiivi, toetudes oma kogemustele kuulnud palade suhtes(nt jutustab mida kuulis muusikas).
Eristab vokaal- ja instrumentaalmuusika lihtsamaid žanre (hällilaul, marss, tantsuviis, rahvalaul).
Oskab mängida eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele ja instrumentaal paladele.
Mängib pilliansamblis.
Mängib järgmisi pille: kõlaplaadid, metall-agoogo, cabasa, cazizi, plaatpillid (ksülofon, metallofon, kellamäng).

TANTSUTEGEVUSTES
Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:
Sooritab rütmiliikumisi ühel ajal kaaslasega.
Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga.
Liigub enda tekitatud rütmi järgi ning vahelduva tempoga kiirelt aeglasele.
Väljendab liikumise kaudu emotsioone.
Kasutab liikudes loovalt vahendeid (linte, rätikuid, rõngaid).

Valdkond LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 7 aastane laps:

Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud ja rütmilised.

Säilitab paigal olles ja liikudes tasakaalu.

Kasutab harjutusi tehes mõlemat kätt korraga, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt.

Võistleb kombineeritud teate võistlustes (nt takistusriba läbimine).

Mängib sportlike elementidega mängu.

Organiseerib ise liikumismänge.

Kasutab ausa mängu põhimõtteid ning peab kinni kokkulepitud mängureeglitest.

Valitseb oma liigutusi nii ruumis, maastikul kui ka tänaval.

Orienteerub mänguväljakul ning sooritab kujundliikumisi, olles kolonnis esimene.

Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid tegevusi.

Mängib lihtsamaid maastikumänge.

Digi- ja meediapädevuse valdkond

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel laps:

Avab veebilehitseja ja otsingumootori.

Mõistab, et ekraanimeedias (nt multifilmides, videomängudes) kajastatu ei pruugi olla tõsielu.

Salvestab nutiseadmesse digisisu (nt pilt, video, audio).

Oskab öelda oma vanema/lähedase telefoninumbrit.

Suhtleb rühmakaaslaste ja juhendajaga, kasutades digiseadmeid (sh robotika) eakohaselt ning järgides seejuures kokkulepituid reegleid.

Kutsub hädaolukorras telefoni teel abi.

Teeb digiseadet (sh robotika) kasutades või seda rühmakaaslastega jagades koostööd.

Teeb kaameraga fotosid ja videoklippe.

Loob lihtsa animatsiooni.

Joonistab digiseadmes ja/või digiseadmega (nt joonistav robot, 3D pliiats) pilte.

Salvestab audiot.

Teab, et tema ise on oma loomingu autor.

Täidab samm-sammulist tegevusjuhust.

Juhib lihtsamaid robotikaseadmeid.

Koostab lihtsa algoritmi (nt pildilise) ühest elulisest tegevusest.
Kasutab digiseadmeid (sh robotika) heaperemehelikult.
Teatab täiskasvanule, kui digiseade ei ole töökorras või mõni selle detail on kaduma läinud.
Teab, et tundmatuid programme või rakendusi digiseadmesse ei laadita.
Küsib abi, kui ekraanile ilmuvad teated jäävad arusaamatuks.
Mõistab, et tundmatute linkide ja reklaamide klikkimine on ohtlik.
Mõistab, et piiratud aeg ekraani vaatamiseks on tema enda tervise kaitseks.
Jälgib arvuti kasutamisel oma kehaasendit ja asukohta ning muudab seda vajadusel.
Teeb täiskasvanu juhendamisel arvuti kasutamise vahele liikumispause ja silmahaarjutusi.
Küsib täiskasvanult abi, kui ekraanil toimuv jääb talle arusaamatuks, tundub ebasobiv või on häiriv.
Teab, et vananenud ja katkine tehnoloogia ei ole olmeprügi.
Avab ja sulgeb mobiilirakenduse.
Kasutab erinevaid eakohaseid digiseadmeid (nt fotoaparaat, hariduslikud robotid).
Lülitab digiseadet (sh robotika) sisse ja välja ning kasutab graafilise kasutajaliidese ikoone (nt 'mängi', 'paus', 'peata', 'edasi' nupud).
Teab, et digiseadmeid on vaja laadida;
Küsib abi, kui digiseadmed ei tööta.

Valib ülesande lahendamiseks tuttava digiseadme (sh robotika).

Annab enda digipädevusele hinnangu (nt kasutades pildilisi sümbolaid).

Meediakasvatuse vahendid ja materjalid

- Ajalehed ja ajakirjad
- raamatud
- pildid
- filmid (sh õppefilmid)
- lindistused (muusika, audiojutud jms)
- mängud (sh õppemängud)
- internet
- videokaamera
- fotoaparaat
- televisioon
- arvuti
- raadio
- mikrofon
- diktofon
- mobiiltelefon
- virtuaalsed õpikeskkonnad
- Meediamänguasjad

Kasutada tuleks seejuures võimalikult reaalselt ja ajakohast meediamaterjali. Lasteaiaõpetaja võiks meediakasvatjana meediat tarbides hinnata selle sisu eakohasust ja selgust, silmas pidades seda, kuidas saaks materjali lastega õppeotstarbel ära kasutada.

Meediakasvatus- õppe ja kasvatustegevuste valdkonnad

Meediakasvatus ning keel -ja kõne

Keel ja kõne on meediakasvatusega seotud põhimeetodi kaudu. Meediakasvatuse kõige olulisem meetod – arutelu – suunab lapsi oma kogemusi analüüsima ja tõlgendama, oma seisukohti selgitama ja põhjendama ning harjutama seeläbi suulist eneseväljendusoskust ning arendama mõtlemist.

Laps kirjutab arvutis lühikese ajaühiku jooksul (nt 5 minutit) erinevaid sõnu, lauseid jms. Koostada kiri, artikkel vms kas õpetaja antud eeskuju näitel või päris iseseisva katsetusena.

Otsimootorite (nt Google vms) abil lihtsamate sõnadega pildi- või tekstiotsingud aitavad lapsel leida uut ja huvitavat informatsiooni ja õppida arvutit õppimise eesmärgil kasutama, samuti annab see võimaluse sõna õigsust kontrollida (kui leian pilte või tekste, on sõna õige, kui mitte, siis olen kirjapildiga eksinud).

Laps võrdleb koos õpetajaga erinevaid meediatekste (elektroonilised ja trükitud), uurige ja lugege seal leiduvaid sõnu.

Meediapädevuse kujundamiseks on hea õpetada lapsi nägema olukordi erinevate osapoolte seisukohast. Selleks pakub häid võimalusi erinevate muinasjuttude kasutamine.

Meediakasvatus ja matemaatika

Meediakasvatus toetab lapse matemaatilise mõtlemise arengut tänu sellele, et sisaldab rohkelt matemaatilist informatsiooni. Meedia sisu saab käsitleda kõikide matemaatiliste mõistete abil. Materjali saab rühmitada, võrrelda, järjestada, mõõta, tutvuda arvude, numbrite ja geomeetriliste kujunditega.

Loendada, rühmitada, järjestada pildil olevaid asju. Materjaliks sobivad seejuures supermarketite reklaamlehed, mida on võimalik piltide kaupa lahti lõigata ning hinna, toote, värvuse vms alusel rühmitada ja järjestada;

otsida reklaamidelt toodete hindu ja võrrelda neid (kallim, odavam);
võrrelda omavahel arvutimängudes saadud punkte;
analüüsida meediapilte matemaatiliste mõistete abil (vastandid: suur-väike, kaugel-lähedal, sarnane-erinev, vale-õige, ees- taga, kõrge-madal);
võrrelda pildi suuruseid (lähivaade, pool pilti, kogu pilt, ülevaade);
võrrelda meedia hääli (madalad-kõrged hääled, lühiajalised-pikaajalised hääled), teha neid ise järele;
rääkida filmilõikude ja piltide abil ajast (enne, pärast, vanasti, hommik, õhtu jne), mõistatada, millisel päeva- või aastaajal on pilt tehtud, kas see on vana aja pilt või kaasaegne; millest laps seda järeltab;
vaadata telekavast televisioonisaadete algusaegu ja nende kestust, püüda neid kellaga seostada;
otsida, määrata ja rühmitada sümboleid nt ajakirjandusväljaandes või mobiiltelefonis (tähed, numbrid, märgid);
tähelepanuharjutuseks otsida artiklitest üles kõik kokkulepitud numbrid ja tõmmata neile joon alla jms. Meediapilt pole seejuures vaid ajalehes või ajakirjas olev pildimaterjal, aga ka tele- ja arvutiekraanilt kuvatud pilt (sh liikuva pildid).
Koguge fotosid ja koostage sugupuid.(ajamõisted)
Tehke pildiseanss või video teemal „Kuidas enne elati” või proovige kujundada selle teemaline joonisfilm või järjepildid.
Tehke intervjuusid lapsevanemate või vanavanematega, kuulake ja võrrelge neid omavahel ja laste isiklike kogemustega.
Tutvustage vanaaegseid meediavorme (nt varjuteater, tummfilm jms) ning tehke neid ise.
Vaadeldge fotodelt või muu meedia abil, kuidas lapsepõlv ja lastega arvestamine on muutunud.

Meediakasvatus ning mina ja keskkond

Meedia pakub rohkelt võimalusi looduse tutvustamiseks. Inimesed, loodus ja tehiskeskkond on erinevates meediakanalites alati rikkalikult esindatud. Meedia abil võib tekitada looduse vastu huvi, näitlikustada objekte ja loodusnähtusi, millega tavaelus kokku puutuda ei saa. Tänapäeval sünnivadki paljude laste kogemused meedia vahendusel. Samas peitub tehniliste vahendite abil ümbritseva maailma tutvustamises ka ohte. Meie mõtlemine on seotud erinevate mõistetega. Väikeste laste jaoks on mõistete avamine ja neist arusaamise kujundamine erakordselt olulise tähtsusega.

Esmalt tutvustage lastele mõnda uut asja (näiteks taime) televiisori või interneti vahendusel ning arutlege teemal: w kui suur võiks see taim päriselt olla (paluge näidata käega, sõrmedega);
kuidas ta võiks lõhnata (magus, hapu, kibe, hea või ebameeldiv lõhn, millist lõhna meenutab jms);
milline ta katsudes võiks tunduda (sile, kare, krobeline, soe, jahe jms).
Muinasjuttudes, lugudes ja filmides ei vasta loodusega seotud nähtused või loomade käitumine alati tegelikkusele. Arutlege, kuidas on asjad loodused päriselt.
Matkad loodusesse, linnakeskkonda või muuseumisse võimaldavad tutvustada ümbritsevat elu ning meedia aitab omakorda neid süvendada lugude, illustratsioonide, filmide jms kaudu.
Arutlege lastega, kuidas loodust meedias kirjeldatakse, ja võrrelge seda isiklike kogemuste ja erinevate allikatega (kui võimalik, reaalse objektidega).
Kasutage loodusest saadud kogemusi ja muljeid oma lugude ja meediaesitluste alusmaterjalina (nt PowerPointis fotode slaidiesitlusest „filmi” koostamine oma õppekäigust vms).
Tutvuge meediavahenditega, nagu fotoaparaat ja videokaamera, ning mõelge välja erinevaid võimalusi, kuidas neid oma rühmas kasutada.

Ehitage olemasolevatest mänguvahenditest tele- või raadiostuudioid jms. ning kutsuge külla vastava valdkonna inimesi.
Kasutage meediast saadud impulsse katsete tegemiseks ja uurimuste alustamiseks (filme vaadates küsige sageli, kas päriselt on ka nii, ning kui võimalik, katsetage koos lastega).
Kasutage fotoaparaati, videokaamerat, diktofoni jms tähelepanekute jäädvustamiseks ja tulemuste salvestamiseks. Meediavahendid pakuvad võimaluse teistega kogemusi jagada ning nähtut kinnistada.
Vaadelge lastega loodusfoto portaalidest looduspilte ning proovige neile pealkirju mõelda, mõistatage autorite poolt pandud pealkirju.
Võimaldage lastel ise pildistada ning pärast arvutisse laetud piltidest teistele rääkida (mida ja miks pildistasid?). Kui pildistada said kõik rühma lapsed, siis paluge lapsel teiste laste pildistuste hulgas oma pilt üles leida.
Jäädvustage õppekäikudel nähtu fotodele ning „taaselustage” pildiseansiga laste kogemused ning kinnistage selle kaudu õpitut. Seejuures on oluline 28meeles pidada, et õppeotstarbeliselt on tähtis jäädvustada detailselt pigem vaadeldud objekte kui laste tegevust.

Kunst, muusika, liikumine ja meediakasvatus

Kunst, muusika ja sport moodustavad suure osa ekraanimeedia sisust ning on oluline osa meediakultuurist. Meediakasvatuse seisukohast võimaldavad nimetatud valdkonnad matkimist, dramatiseeringuid ning pakuvad tegevusimpulsse ise tegemiseks.

Lavastage koos lastega nukuetendusi, telesaateid jms dramatiseeringuid. Otsige koos sobilikku taustamuusikat, arutlege, milline muusikaline kujundus võiks valitud sisuga kõige paremini sobida;
kuulake erinevaid helisid ja muusikapalu, arutlege nende sisu üle;
joonistage meediamuljetest pilte või lavastage etendusi, sh kujundage lastega koos lava ja vahendid;
tehke lastega varjuteatrit, joonistage koomikseid ja multfilme (seeriapiltidena);
tutvuge sportlaste, spordialade ja spordisündmustega, võrrelge neid omavahel;

püüdke terviseajakirjades kirjeldatud harjutusi lastega matkida;
tehke käepäraste vahenditega muusikat, salvestage seda diktofoni või muude tehniliste vahenditega ning arutlege, millise meediaesituse taustaks see muusika võiks sobida;
tutvuge meediavahendite abil erinevate kultuuridega, võrrelge neid omavahel. Meediavahendid aitavad täiskasvanute toel kaasa kultuurilise mitmekesisuse mõistmisele;
paluge lastel lavastada nukkudega situatsioone erinevatest ja ebatavalistest olukordadest (nt sõprus, kiusamine jms). Arutlege, milliseid emotsioone üks või teine olukord tekitab;
paluge lastel joonistada pilte sellest, mis neid televiisoris hirmutab. Mõni tegelane? Situatsioon? Mõelge välja erinevaid viise, kuidas nendega toime tulla.
arutlege lastega näitleja tööst, tuletage meelde mõni ühine teatris käik või nähtud telelavastus/film, uurige laste lemmiknäitlejate kohta;
arutlege selle üle, mida peaks näitleja oskama;
kujutada usutavalt, tõepäraselt ja nauditavalt erinevaid tegelasi (elus, elutuid);
väljendada meeleolu, tundeid tegevust jms hääle, miimika, liigutuste ja žestidega;
rääkida selgelt ja arusaadavalt;
kuulata, jälgida ja arvestada partnerit;
suhelda publikuga jms.
lavastage lastega mõni lihtsama sisuga näidend ning püüdke eelnevat arvestada ning juhtida lavastamise käigus sellele tähelepanu.

Meediamängud

Erinevaid meediamänge saab kasutada kogumikust "Meediamängud lasteaias"

3-7 aastaste laste sotsiaalse arengu jälgimise tabel

LAPSE NIMI:

LAPSE SÜNNIAEG:

TÄITMISE KUUPÄEV:

VAATLUSE KOOSTAJAD:

Oskused	Kirjeldus
SUHTLEMINE	
Tahab ja julgeb suhelda laste ja täiskasvanutega.	
Tegutseb täiskasvanu juhiste järgi.	
Teab üldtuntud viisakusreegleid - tervitab, palub ja tänab ning vabandab.	
Küsib luba kaaslase asjade kasutamiseks.	
Oskab vajaduse korral abi paluda. Kirjeldab emotsioone ja reageerib erinevatele emotsioonidele (rõõm/mure).	
Märkab kaaslast ja oskab teistega arvestada.	
Oskab sõpra lohutada ja abistada.	
Oskab pakkuda abi oma võimete ja võimaluste piires.	

OSAVÕTT TEGEVUSTEST	
Järgib ühistegevuse reegleid. (ootab oma järjekorda)	
Oskab kuulata ja jälgib teksti.	
Mõistab põhjuse ja tagajärje vahelisi seoseid.	
Töötab iseseisvalt ülesande kallal.	
Suudab rühmas mängida ning teha koostööd.	
ENESETEENINDUS	
Peseb käsi enne sööki ning pärast tualetis käimist.	
Kasutab iseseisvalt tualetti.	
Riietub iseseisvalt, keerab riideid õigetpidi.	
Paigutab riided kokkulepitud kohta. (nagi, riul, riidepuu)	
Katab käega suu, kui aevastab või köhib.	
Kasutab nuuskamisel taskurätti.	
SÖÖMINE	
Süües hoiab enda ümbruse puhta.	

Tunneb ja järgib lauakombeid (lusika/kahvli/noa ja salvrätiku õige kasutamine).	
PEENMOTOORIKA	
Käelised oskused (vahendite hoid ja käsitsemine).	
Kahe käe koostöö.	
Silma ja käe koostöö (lukkimine/toppimine/pusled).	
Hoiab pliiatsit õigesti.	
Kirjutab tähti, kirjutab oma nime.	
Voolib savist/plastiliinist.	
Lõikab kääridega ribasid mööda sirgjoont/kõverjoont, lõikab välja pilte.	
Rebib ribasid mööda sirgjoont/kõverjoont.	
Rebib paberist välja detaile/esemeid.	
Voldib lihtsamaid asju.	
TÄHELEPANEKUD MUUSIKATEGEVUSTE KOHTA	
Aktiivsus tunnis.	

TÄHELEPANEKUD LIIKUMISTEGEVUSTE KOHTA	
Aktiivsus tunnis.	
MÄNG JA VABA TEGEVUS	
Mänguoskus - mängib üksi ja kaaslasega.	
Järgib mängudes ja tegevustes reegleid.	
Leiab mängu käigus tekkinud probleemidele lahendused ja jõuab kaaslastega kokkuleppele.	
Viib alustatud tegevuse lõpule.	
Jutustab kuuldud teksti, esitab luuletusi, laule, näitleb.	
Täidab mängudes erinevaid rolle.	
SOTSIAALSETE OSKUSTE ARENDAMISE EESMÄRGID MEEDIAKASVATUSES	
Laps õpib austama teiste inimeste arvamusi ja tõlgendusi.	
Laps õpib väljendama oma arvamust ja oma mõtteid.	
Laps õpib teistega koos töötama ja tegutsema.	

Laps oskab teistega arvestada ja teha koostööd;	
laps loob sõprussuhteid (abiks ühised meediaprojektid, sarnased huvid jms);	
Laps saab aru oma-võõras-ühine tähendusest.	
Laps teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;	
Laps mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;	
Laps järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;	
Laps selgitab oma seisukohti.	

Aegviidu Kooli Lasteaia õppekava valmimisel tugineti:

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772?leiaKehtiv>

Uus alushariduse- ja lapsehoiuseaduse eelnõu riiklik õppekava

<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/fa9e8969-7a92-4870-934d-185c9f69ac43/Alushariduse+ja+lapsehoiu+seadus>

Kunstikoolide õppekava

<https://www.youtube.com/watch?v=xt3C0y-qZNc>

Digipädevused

<https://digipadevus.ee/oppija-digipadevusmudel/hindamiskriteeriumid/>

Õppe ja kasvatustegevuse valdkonnad

https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2015/07/Oppevaldkonnad_Alusharidus.pdf

K. Vinter. 2010. "Meediamängud lasteaias". Tallinn: ILO

<https://core.ac.uk/download/pdf/20393891.pdf>

